

17.6.2020

Rehtori Sari Lindblom

Vararehtori, tohtorikoulutuksen johtoryhmän puheenjohtaja Paula Eerola

Tiedekuntien dekaanit:

Antti Räsänen

Pia Letto-Vanamo

Risto Renkonen

Pirjo Hiidenmaa

Kai Nordlund

Jaakko Kangasjärvi

Jouni Hirvonen

Johanna Mäkelä

Marjaana Seppänen

Ritva Toivonen

Antti Sukura

Apurahatutkijoilta perittävät yliopistokorvaukset koronan aiheuttaman poikkeustilan aikana

Apurahalla tutkimustaan tekevät tutkijat ovat yliopiston tärkeä voimavara, ja heidän panoksensa yliopiston julkaisuihin on merkittävä. Monessa säätiössä on jo pitkään ollut käytössä apurahan osana myönnettävä yliopistokorvaus, jolla katetaan yliopistolle koituvia tila- ja muita (kuten tietoliikenne-, posti-, tulostuspalvelu) kustannuksia. Tätä voidaan toimiessaan pitää säätiöiden kädenojennuksena yliopistojen suuntaan. Apurahatutkijoiden integroiminen yliopistoyhteisöön on kaikkien etu, ja tähän tavoitteeseen tulee pyrkiä monenkeskisellä yhteistyöllä.

Yliopistokorvauksiin liittyy kuitenkin periaatteellisia ongelmia, jotka ovat korostuneet voimakkaasti koronapandemian aiheuttamana poikkeusaikana. Apurahalla tutkimustaan tekevilta tutkijoilta ja etenkin väitöskirjatutkijoilta on tullut huolestuneita viestejä siitä, että yliopisto perii työhuonemaksuja myös siltä ajalta, jolloin tutkijat ovat yliopiston omien ohjeiden mukaisesti olleet etätöissä. Työhuonevuokran periminen muista palveluista (kuten kirjaston digipalvelut ja tietoliikenteen sekä muun yliopiston tarjoaman digi-infra, kuten käyttäjätunnusten takana olevat palvelut) ei vastaa tarkoitustaan: suuri osa apurahatutkijoista on

väitöskirjatutkijoita, jotka ovat oikeutettuja näihin palveluihin pelkän tutkinnonsuoritusoikeuden myöntämisen ja oman läsnäoloilmoituksensa perusteella. Lisäksi yliopiston sisällä ja eri tiedekuntien välillä noudatetaan erilaisia linjauksia suhteessa yliopistokorvauksiin, ja kokemus eriarvoisuudesta on korostunut poikkeusaikana. On tärkeää, että linjaukset yliopistokorvauksista tehdään läpinäkyviksi ja tasa-arvoa edistävällä tavalla niin, että apurahalla työtään tekevät tutkijat ovat samalla viivalla riippumatta uravaiheesta tai tiedekunnasta.

Monet apurahatutkijat ovat ilmaisseet huolensa siitä, miten tutkimustyöhön ja sitä kautta tutkimustulosten julkaisemiseen yllättäen tulleet hidasteet ja esteet (kuten aineistonkeruun estyminen, rajattu tai kokonaan estynyt pääsy arkistoaineistoihin) vaikuttavat tuleviin rahoitushakuihin. Apurahatutkijoiden tulevaisuudennäkymät ovat tyypillisesti hyvin epävarmat, ja rahoitusahauissa onnistuminen on elintärkeässä asemassa tutkimuksen etenemisen ja julkaisumahdollisuuksien kannalta. Jo tästä syystä apurahatutkijoiden hyvinvointi ja heidän asemansa vahvistaminen osana yliopistoyhteisöä tulee nähdä kauaskantoisena panostuksena tulevaisuuteen. Yliopiston rooli apurahatutkijoiden työskentelyolosuhteiden kehittämisessä on ratkaiseva, ja siihen tulee siksi panostaa enemmän. Huolehtimalla apurahatutkijoiden yhdenvertaisuudesta ja periaatteellisten linjaustensa läpinäkyvyydestä yliopisto on paremmin varautunut myös tulevaisuuden kriiseihin ja siihen, miten ne heijastuvat apurahatutkijoihin.

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry vetoaa tiedekuntien ja yliopiston johtoon ja pyytää niitä harkitsemaan vähintään yliopistokorvausten palauttamista ajalta, jolloin työhuonetta tai yliopiston palveluita ei ole voitu käyttää normaalisti. Parempi ratkaisu olisi kuitenkin yliopistokorvauksista luopuminen, sillä ne asettavat nykymuodossaan yliopistoyhteisön jäsenet keskenään eriarvoiseen asemaan.

Kunniottavasti,

Helsingin yliopiston tieteentekijät ry

Helsingin yliopiston väitöskirjatutkijat ry